

Cvičný granát RG-Cv-58

vývoj, výroba a použití.

Autor: nprap. Bc. Zdeněk Horák, OKTE Praha.

V druhé polovině padesátých let uskutečnilo MNO na základě požadavku Správy bojové přípravy (SBP) vývoj nového cvičného ručního granátu.

Důvodová zpráva tehdy uváděla, že dosavadní výcvik v házení ostrých ručních granátů je nedostatečný a není útvarů dostatečně materiálně zabezpečen.

V roce 1951 bylo vyrobeno 350.000 ks cvičných ručních granátů RG-Cv-5, ty ovšem dle tehdejšího hlášení náčelníka SBP svému účelu plně nevyhovovaly a v roce 1958 bylo padesát procent těchto granátů již neupotřebitelných.

Mezi hlavní uváděné nedostatky patřilo, že se granát RG-Cv-5 při dopadu na tvrdší povrch snadno poškodil, často také docházelo k uvolnění a odpadnutí víka, což vedlo ke ztrátám vnitřních součástek. Opětovné složení granátu bylo časově náročné, proto útvary raději používali různé napodobeniny, které ovšem nebyly opatřeny pojistkami a vojáci tedy nebyli cvičeni v manipulaci při odjišťování.

Vývoj jednoduchého cvičného granátu zajišťovalo Výzkumné dělostřelecké středisko a konstrukce byla uplatněna jako zlepšovací návrh.

Nový cvičný granát byl výrazně zjednodušen, tělo bylo vyrobeno z bezešvé trubky o průměru 54 mm, délce 83 mm a opatřeno dopravní a vrhovou pojistkou. Manipulace tak zůstávala stejná jako u ostrého granátu. Díky 3 mm silné stěně bylo tělo granátu odolnější vůči nárazům a vodítko dopravní pojistky, upevněné k tělu šroubkem bylo při poškození lehce vyměnitelné. Také zpětné sestavení cvičného granátu bylo rychlejší.

Vývoj byl ukončen v roce 1957 vojskovými zkouškami u dvou útvarů s kladným výsledkem, náklady na vývoj dosáhly výše 10.561 Kčs, předpokládaná výrobní cena granátu byla 6,80 Kčs.

Na základě doporučení vědecké technické rady MNO byl rozkazem ministra dne 16. 6. 1958 granát zaveden do výzbroje Československé lidové armády, současně bylo předběžně schváleno uvolnění granátu pro používání ve Svazarmu.

Granáty byly ukládány do dřevěných normalizovaných truhlíků a ke každému cvičnému granátu náležely tyto záložní součástky:

- 5 ks náhradních vodítek
- 5 ks šroubků s podložkou a maticí

Poškozené dopravní a vrhové pojistky se měly nahrazovat pojistkami, které byly získány při házení ostrých ručních granátů RG-4.

Výroba požadovaných 100.000 ks byla zadána 51. děl. základně Vlachovice (VÚ 4561).

Postup výroby:

Trubky byly upichovány na soustruhu, poté na lisu kalibrovány na požadovaný průměr, otvory pro pojistky byly vyjiskřovány na elektroerozivních strojích (30 otvorů za hodinu), povrch granátů byl fosfátován.

Dopravní a vrhové pojistky dodával výrobce Vlárské strojírny Bojkovice.

V listopadu 1959 útvárová organizace KSČ (VÚ 4561) napsala stížnost adresovanou Ústřednímu výboru KSČ, v které upozorňovala na ne hospodárnost a neopodstatněnost výroby.

„ ve skladech leží značné množství nepoužívaných RG-Cv-5 a místo nich je zaváděna výroba nového typu cvičného granátů, k jehož výrobě jsou nakupovány nové stroje a materiál v hodnotě cca. 500.000 Kč. Také výsledná cena granátu je proti původním předpokladům vyšší (10 až 14 Kč)..... “.

Branně a bezpečnostní oddělení ÚV KSČ nechalo v prosinci 1959 celou záležitost prošetřit inspekcí MNO, která místním šetření v závodě zjistila, že ve skladech ve skutečnosti leží 310.000 ks RG-Cv-5, od roku 1951 tedy bylo spotřebováno pouze 40.000 ks. Při plánované roční spotřebě 35.000 ks by zásoby těchto granátů stačily pokrýt výcvik na 9 let!

Na základě těchto skutečností, byl velitel dělostřelectva generálmajor Hradil pozván ve středu 16.12 1959 k podání osobního referátu ministrovi národní obrany.

Ten na základě zjištěných skutečností a po dohodě s MNO i SBP v únoru 1960 zastavuje výrobu RG-Cv-58 , dokončeno bylo pouze rozpracovaných 15.000 ks, zbytek materiálu (bezešvé trubky) byl předán civilními sektoru.

Vyřízení stížnosti Útvárové organizace KSČ vyřizoval náčelník sekretariátu ministra národní obrany plukovník Jan Švejna, později známý jako „ Semínkový generál“.

Návod na používání granátu je popsán v předpise Dě1-27-2 „Ruční granáty“ vydaném v roce 1959 a v pozdějších se již nevyskytuje.

Malá vyrobená série je jednou z příčin proč se tyto granáty do dnešní doby nejspíš nedochovaly.

Podle informací Mgr.Suchánka však bylo určité množství těchto granátů i ve výzbroji FMV a uloženo ve skladech v Hybernské ulici ještě počátkem devadesátých let.

Prameny: VHÚ-VHA Praha.f. MNO 1960